

**MUNTELE
DISPERĂRII**

*„În Orientul Mijlociu va fi pace
atunci când arabii își vor iubi copiii
mai mult decât îi urăsc pe evrei”*

Golda Meir

Bart is smart

I

Vârtej de foc, vârtej de foc printre coloane înalte de piatră, zbor nebun în ritm de chitară flamenco, disperare, castaniete și dragoste.

Mă obsedează și astăzi arcadele alb-roșu, alb-roșu, alb-roșu ce se deschid halucinant una după alta, plecând din coloanele care le susțin, așa cum pleacă frunzele palmierilor din tulpină, pentru că musulmanii își închipuie raiul plin de palmieri...

Ce legătură au toate astea cu motivul venirii mele în SUA?
Ce gânduri am și ce ar trebui să scriu !?!

Mă întorc la hârtiile mele.

„Stupid, ca orice american care se respectă, Clinton „forțează” un tratat de pace în Orient.” Punct.

„Stupid, ca orice american care se respectă, Clinton „se crede” artizanul păcii în Orient.” Punct.

„Stupid, ca orice american care se respectă, Clinton „se vrea” artizanul păcii în Orient. Dar Clinton are o calitate și un defect. Partea pozitivă ar fi aceea că, spre deosebire de ceilalți americani, Bill gândește mult. Defectul ar fi, însă, acela că la fel ca orice american Clinton gândește prost!”. Punct!

Coșul de hârtii se umpluse deja.

Am coborât la bar. Sala, cufundată într-un răcoros întuneric brăzdat de spoturi colorate, părea o fosă gigant, în care, câteva zeci de instrumente se pregăteau pentru un concert imposibil. Ochii mi s-au lipit, nu întâmplător, de o femeie superbă, o zână cu picioarele până-n gât, cu ochii absolut fermecători, albaștri, adânci și limpezi ca un lac de munte, păr blond (cel puțin în seara aceea), buze mici și cărnoase... un poem de femeie. Am îndreptat urechea radar către buzițele ei. Într-o engleză aproximativă, zâna se lamenta pentru banalul fapt că Hitler a fost întâi și-ntâi un copilăș drăguț. Din spate, trei masculi o bruiiau cu observații savante:

- Frumoasa blondă are trăsături de nemțoaică!
- Ba de suedeză!
- Ba de rusoaică!

Ba de femeie, gândesc iritat și mă apropii de subiectul disputei grăind:

- Nu fiți surprinsă, frumoasă domnișoară, întâmplător și Napoleon a fost întâi și-ntâi copil. Dacă veți da o raită prin închisori veți constata că toți cei închiși acolo, în afară de faptul că sunt nevinovați, au fost întâi și-ntâi copii încântători. Mai mult! În paleoliticul superior arta a părut pe o arie cuprinsă între Siberia și Pirinei însoțind viața socială oriunde apărea și se dezvolta. Nici un popor, exceptându-i pe ruși, care au inventat totul, nu se poate lăuda că este părintele dansului, al muzicii, al picturii... Cum tot

adevărat este și faptul că nici o națiune nu poate fi catalogată ca părinte al crimei, desfrâului, etc...

Omul, frumoasă domnișoară, a avut de la început răul și binele în sânge și l-a purtat cu el pe întreaga planetă și prin toată istoria, fără a se putea lipsi de unul din ele, așa cum un magnet nu se poate lipsi de unul din poli. Toată istoria acestui animal ciudat este istoria luptei dintre bine și rău.

Frumoasa blondă căscă elegant dezvelindu-și dinții încântători, apoi întrebă ca trezită din somn:

- Ce spuneți?

Am dat ginul pe gât și m-am dus să mă-mpușc...

... Arzătoarele nopți andaluze... înflăcărata Carmen...

II

Adina Anghelescu stătea cuminte în camera ei. Călătorea cu Laptop-ul pe internet ca Baba Cloanța cu mătura prin poveste și-i trimitea lui Roșca-Stănescu singurele știri de la Sheperton. Eu tăceam. Sorin îmi repetase de zece ori în ultimele zile că ziarul „Ziua” cheltuiește degeaba cu mine și bani și speranțe. Îmi mai spunea că, dacă tot nu pricep nimic din ceea ce se întâmplă acolo la Sheperton, să mă întorc acasă, unde, tot nu pricep nimic, dar, cel puțin, nu mai cost atât.

Adina dormea. M-am așezat la biroul ei cu ochii lipiți de Laptop-ul deschis în ultimul „Word”, unde, ca o fetiță silitoare își pregătise articolul pentru ziarul de mâine: „Ieri 7 ianuarie 2000, aici în SUA la Sheperton, negocierile dintre Siria și Israel au intrat din nou în impas, în ciuda faptului că Madelin Albright le-a cerut celor doi diplomați, Faruk al Shara și Ehud Barak, să accelereze ritmul negocierilor. Bill Clinton s-a întors la Sheperton, unde urmează ca în decursul zilei de astăzi, 8 ianuarie 2000, să aibă întrevederi cu șefii diplomațiilor celor două țări. Motivul impasului îl constituie chiar ordinea de zi a reuniunii. În timp ce Siria abordează în regim de prioritate retragerea trupelor israeliene din regiunea Golan, ocupată de statul evreu în 1967, și a trasării

frontierelor, Israelul dorește, în primul rând, rezolvarea problemelor de securitate și normalitate dintre cele două țări."

Invidios pe conștiinciozitatea ei, dar sincer cu ceea ce simțeam, am scris în continuare: „ drum care se înfundă!" Apoi am salvat, am ieșit din „Word" și am început ca Baba Cloanța pe mătură să circule pe Internet.

Dacă simți vreodată că nu mai poți suporta, că viața ta nu poate fi mai rea decât este și că orice ți s-ar întâmpla nu poate fi mai rău decât ce ți s-a întâmplat deja, colindă site-urile agențiilor de știri de pe Internet. Vei trece, cu siguranță, de la disperare la compasiune, de la dorința de a muri la teama de a nu fi ucis și, în sfârșit, la observația profundă că întotdeauna e loc de mai rău. Am înlemnit! Eram pe site-ul unei agenții despre care nici nu știam că există: News Net?! Habar n-aveam cum ajunsese acolo și nici când se dusesse noaptea, pentru că monitorul îmi arăta clar: „Ieri 7 ianuarie 2000, două avioane militare, unul sirian și unul israelian s-au lovit în aer în timpul unor zboruri de recunoaștere. Avioanele s-au prăbușit pe vârful muntelui Hermon pe teritoriul statului Israel". Ieri 7 ianuarie 2000! Când se dusesse noaptea? Pe ce o cheltuisem? Căutând!? Căutând ce? Adina Anghelescu începuse a face ochi. Îi deschidea încet, îi închidea, îi deschidea din nou și nu putea să creadă. Când în sfârșit a putut, a-ntrebat:

- Ce pizda mătii cauți aici?

III

L-am sunat imediat pe Roșca-Stănescu să-i spun că plec la Tel-Aviv în aceeași zi. El m-a rugat să trec întâi pe la un psihiatru dacă există vreunul dispus să mă consulte.

- Sorin, eu simt că trebuie să mă duc acolo, am insistat, iar el mi-a îmborsărit memoria cu întâmplarea de anul trecut, când simțisem că trebuie să plec la Moscova pentru liniștea Terrei.

A fost ușor jenant.

Rușii făcuseră în Cecenia o apocalipsă locală. Generalii de la Kremlin își frecau palmele fericiți de câtă muncă e pentru ei acolo. Sicriile soldaților ruși, însă, le numărau alții. Atunci, o femeie a scos în stradă pe cei sătui de sânge. În fruntea lor MAMELE SOLDAȚILOR MORȚI ÎN AFGANISTAN... Mamele soldaților morți... Ideea mi s-a părut excelentă și am plecat la Moscova să iau un interviu Elenei Pamfilova, acea fantastică femeie ce reușise să strângă la un loc „îndureratele mame de soldați”. Acesta era titlul stupid cu care plecasem în cap. Aveam și fraza de final pregătită: „Aceasta este fantastica femeie care a reușit să strângă la un loc mamele soldaților morți în Afganistan și-n fruntea lor să pună frâu avântului belicos al generalilor din Kremlin”.

Când am ajuns la Moscova am găsit-o pe Elena Pamfilova în stradă, în fruntea tovarășelor ei de suferință. M-am repezit la ea

uitând că nu știu nici o boabă rusește. Ea nu vorbea decât limba lui Pușkin. Drept pentru care am început să țip și să mă agit sperând că gestică mea, corectă gramatical, o va face să înțeleagă. Am reușit numai să o sperii puțin. S-a depărtat ușor de mine și am încercat să o rețin zburându-i în engleză că vreau un interviu pentru ziarul Ziua. Într-un moment neinspirat i-am prins puternic brațul și atât mi-a fost. Din mâinile vașnicelor mame poliția rusă m-a salvat și m-a ținut la rece până când a venit Sorin să mă ia.

IV

I-am promis lui Sorin că de această dată voi reveni cu ceva formidabil. În avion îmi făcusem curaj. Șapte ianuarie, gândeam, era în religiile precreeștine data nașterii Mântuitorului. Providențial deci. E clar!

Ochii mi s-au lipit, nu întâmplător, pe o stewardesă superbă: O zână cu picioarele până-n gât, ochi absolut fermecători, albaștri, adânci și limpezi ca un lac de munte, păr blond (cel puțin la zborul acela), buze mici și cărnoase... un poem de femeie. Doamne, câtă frumusețe pe lumea asta, gândeam. De ce și-or pierde ăștia timpul cu statutul Ierusalimului, frontierele statului palestinian, soarta refugiaților arabi și a colonilor evrei... Blonda mea se păstra distantă. Eu o priveam, dar mă gândeam la prostiile mele, ea se făcea că nu mă vede, dar se gândea la prostiile ei ...

La urma urmei jocul se repeta stupid... încă o dată și încă o dată. Arabii și evreii semnează un tratat de pace, primesc fiecare, pentru că au fost cuminți, câteva zeci de milioane de dolari SUA, bani care ajung în buzunarele comercianților de arme și... d'a capo! „Ceva e putred” pe lumea asta! Muncesc pe brânci o armată de diplomați, șefi de state și de guverne, scule, nu glumă. Ajung să închege un tratat, îl semnează și îl calcă a doua zi după ce l-au semnat.

I-am zâmbit larg zânei mele, un zâmbet ca un tratat de pace, dar m-a privit glacial. Nu era nimic de făcut.

Apoi, din nou, arcadele nesfârșite: alb-roșu, alb-roșu, alb-roșu, nopțile fierbinți ale Cordobei, înflăcărata Carmen... râsul ei... castaniete și chitare flamenco... zbor nebun printre coloane înalte de piatră, îmbrățișări disperate și un sărut fierbinte... fierbinte...

Zâna stewardeză era aplecată ușor spre mine. Deosebit de sobră. Îmi oferea ceva... nu știu ce. Eu, dus pe gânduri, probabil că am întins o mână să mângâi părul de abanos al Carmencitei. Zâna, surprinsă, a făcut un sfert de pas înapoi și... Am aflat ce voia să-mi ofere. O cană de cafea fierbinte... fierbinte.

Singura mea cămașă pentru drumul acela aflate prima despre ce este vorba. Zâna mă privea ușor stânjenită, ușor speriată. Am privit-o, am privit spre cămașă. Am privit-o din nou. Îmi venea să o strâng de gât. Mă gândeam că ar fi trebuit să o urăsc! La ce bun? M-am deschis într-un zâmbet larg și prietenos, ea a răsuflat ușurată și mi-a zâmbit la fel. Așa că până la urmă totul a fost minunat.

Încordată ca o felină la pândă, Carmen se unduia în sunet de chitare flamenco. Părea că plutește și când te așteptai mai puțin, tocul gros al pantofilor ei făcea podeaua să bubuie ca o tobă. Castanietele îi punctau mișcările rupte, surprinzătoare. Părea că dintr-o clipă în alta un arc din interiorul ei va zvâcni, că ea se va desface și din-năuntrul ei va țâșni o femeie cu mult mai înaltă. O urmăream fascinat cu trupul vibrând alături de ea în același ritm cu aceeași putere. Sangria mi se încălzea în pahar, dar sufletul îmi dădea în clocot.

Eram la Cordoba în 1981. Jumătate bărbat, jumătate copil plecasem în lume să lupt pentru pace și naufragiasem în bomba aceea puțin beat, puțin fericit, dar plin de istorica mea importanță.

Bart era beat și ziarist american, iar eu îl admiram pentru că era beat și pentru că era ziarist. Stătea înfipt în scaun precum un ac în pernă. Mă privea uluit murmurând din când în când „Tu, copile, tu!”

Muzica a tăcut. Un ropot de aplauze izbucni. Eram fascinat.

- Îți place? mă iscodi Bart.

- Doamne, cât poate fi de frumoasă! Bart, cât de minunat este omul: muzică, dans, dragoste. Bart, hai să luptăm pentru pace, hai să facem ceva!

Bart izbucni în râs. Se sprijinea de masă și se cutremura cu toată hruba aceea murdară.

- Tu, copile, tu! Se sufoca, mai bău un gât de poșircă. Tu, copile, tu! Războiul e o afacere serioasă.

- Dar tu ești ziarist! am strigat.

Râdea până la sufocare. Lua o gură de vin să-și revină și țipa către mine la rîndul lui:

- Și ce fac eu? Manipulez mase. Le manipulez pentru ei. Cu voia sau fără voia mea. Și dacă ziarul ar fi al mătii, tot pentru ei ar trebui să lucrez. Cât de frumos e omul!? Ce fiară împutită e omul! A plecat din natură, și-a creat propriul mediu de trai. Nu se mai supune selecției naturale. Selecția socială triază acum, ceea ce înseamnă că indivizii cei mai perversi, cei mai lipsiți de scrupule, cei mai lacomi ajung în fruntea ierarhiei sociale și își impun voința. Ceea ce tu numești frumusețe morală este un lest pentru ei, o povară. O singură măsură dă valoare acum, BANUL! Banul conduce. Și banii cei mai mulți se strâng din ceea ce este mai urât, mai murdar: prostituție, droguri și arme. Din arme în special. Războiul e o afacere, tu, copile, tu! În Costa Rica în 1955 când exilații încercau să invadeze țara, ambele părți erau înarmate cu mitraliere de la Kumings. Tot Kumings acesta, după ce cumpărase pentru aproape nimic surplusul de mitraliere Stern al armatei americane, îl revinde de opt ori mai scump Guatemalei. Apoi pune în gardă Hondurasul,

Nicaragua și Salvadorul despre intențiile belicoase ale vecinilor lor. Vinde și acestora arme și câștigă primul său milion de dolari. Tu, copile, tu! În costul exorbitant al armelor intră și mita pe care oamenii politici o primesc de la negustorii de arme.

- Taci, fiară! Natura omului nu este nicidecum compromisă, doar poziția lui istorică este... Frumusețea va muri odată cu omul...

- Atât de curând! Și râsul lui Bart umplu din nou taverna aceea mizeră. De ce vrei tu să lupți pentru pace?

- Bart, știi tu care e costul unui bombardier? Salariul pe un an a 250000 de învățători. Știi tu cât costă un submarin nuclear? Prețul școlarizării a 16 milioane de copii. Cu banii cheltuiți pentru un tanc poți realiza 1000 de săli de clasă ...

- Taci, fiară! Dac-ar fi după tine 100 de milioane de oameni din lumea întreagă ar rămâne șomeri. Astăzi exportul de arme este o componentă a bilanțului național, ca orice altă cifră comercială. Fiară! Vrei tu să închizi peste o mie de întreprinderi americane?! Râsul lui era deja horcăit.

- Fii cuminte și bea! Bart is smart!

Nu mai știam dacă râde sau plânge. Simțeam că cineva mă privește și m-am întors. Doi ochi mari, negri, erau fixați ca două felinare pe chipul meu răvășit de dispută. Carmen! Un semn și...

Vârtej de foc, vârtej de foc printre coloane înalte de piatră, zbor nebun în ritm de chitare flamenco, disperare, castaniete și dragoste.

Mă obsedează și azi arcadele alb-roșu, alb-roșu, alb-roșu ce se deschid halucinant una după alta, plecând din coloanele care le susțin, așa cum pleacă frunzele palmierilor din tulpină, pentru că musulmanii își închipuie raiul plin de palmieri.

ISTORIE CU TELECOMANDĂ

I

Să nu contați pe existența mea! E efemeră! Închis pe titireaza aceasta de lut am o singură certitudine: aceea că exist; și o singură întrebare: dacă îmi pot permite luxul acestei certitudini.

Cu sufletul prizonier în trup, aniversez fiecare minut al trecerii mele prin lume animat de un singur motor: INTERESUL.

Privesc uimit în jur; aglomerare de suflete-nsingurate animate de același motor. Revăd animalul acela ciudat, jumătate copil, jumătate bărbat, caraghios de plin de istorica lui importanță, inflammat de marile valori umaniste, gata să jure că dragostea poate salva omenirea și constată că idiotul acela de copil mai trăiește în mine.

Am coborât din avion hotărât să trec pe la pediatru.

Sincer să fiu mă așteptam să văd aeroportul plin de soldați înarmați până-n dinți cu puști automate, cuțite și grenade. Nici urmă. Cum nu aveam nimic de declarat, am luat-o pe banda "Nothing to declare" direct către ieșire. Înainte de a mă amesteca în mulțime ochii mi s-au lipit de o zână cu picioarele până-n gât, ochi absolut fermecători, albaștri și adânci ca un lac de munte, păr blond (cel puțin în seara aceea), buze mici și cărnoase...

- Mută-ți privirea spre mine!

Era prietenul meu Oren Lavy.

- Tu ești urât, i-am răspuns în timp ce-l îmbrățișam.

- Dar nu te bat așa de zdravăn ca asta.

- Asta !??!

- Tipa e din trupele antitero. Sunt antrenate să bată crunt.

- Măi Oren, dar voi nu mai aveți soldați dintr-aceia cât stâlpul, cu puști automate, cuțite și grenade pe ei ca pe pomul de iarnă?

Am urcat în mașină. Aveam cinci ore de mers până la Neve Ativ. Eram obosit, ochii se închideau fără voia mea și-n clipa în care se închideau mă și vedeam zburând prin aer manipulat ca o marionetă de zâna de pe aeroport. Mi-am încordat toată voința mea de ziarist și ochii nu s-au mai închis după bunul lor plac.

- Măi Oren, am insistat, voi chiar nu mai aveți soldați din aceia cât stâlpul.

II

Ne-am oprit să bem o cafea. Înainte de a intra, Oren mi-a atras atenția că aici ar fi practic să nu mi se lipească ochii de nici o zână. Era o cafenea arăbească și cafeaua era excelentă. Patronul era un sirian care preluase afacerea de la părinții săi născuți și morți în locurile acelea. Tipul nu se omora după oameni. Stătea aproape continuu retras în același colț, la aceeași masă fumând ori învârtind la mătănii. Ochii lui întunecați și adânci măturau cafeaua de la un capăt la altul. Interiorul îmi amintea de Cordoba și de Carmen. Se pare că eu dacă nu mă uit la femei sunt blestemat să mă gândesc la ele. Era un semiîntuneric blând, spart de lumina gălbui-roșcată a lumânărilor așezate pe mese ori a lămpițelor împrăștiate fără vreo noimă pe cenușiul pereților goi. Numai în fața noastră unde peretele era văzut din oricare colț al cafenelei, patronul înșirase cinci, șase poze alb negru, toate reprezentând peisaje cu sonde. Pe unul din tablouri cineva lipise, dracu știe de ce, o bancnotă de un dolar. Oren mi-a urmărit direcția privirii și s-a grăbit să-mi explice:

- Acesta este blestemul care ne leagă; arabii au petrol, petrolul aduce bani și unde-s bani, inevitabil sunt și evrei.

III

Remarca lui Oren m-a aruncat înapoi în spațiu și timp, în zbor nebun printre arcade alb-roșu, alb-roșu, alb-roșu deschizându-se halucinant una după alta, plecând din coloanele care le susțin, așa cum pleacă frunzele palmierilor din tulpină.

Zburam purtat de un vârtej de foc printre coloane înalte de piatră, simțeam lipit de trupul meu trupul micuței dansatoare flamenco. Simțeam pe buze sărutul ei plin de disperare și dragoste. Mi-o aminteam jumătate copil, jumătate femeie, gata să explodeze și să arunce în Univers atâta dragoste cât ar putea să populeze întreaga planetă. Carmen; tandră otravă, dragoste de o noapte, o întrebare pentru o viață.

Nici Oren nu mai era acolo în cafenea. Zburase înapoi în 1967 ori 5727 după calendarul ebraic. Se furișa printre stâlpi de fum, pe lângă ziduri de foc și pâraie de sânge. Cea mai puternică percuție din lume își exersa partitura. Seara, liniștea s-a așezat grea ca o amintire urâtă. Urmau să doarmă într-o școală arabă. Intrau soldații acolo unde trebuiau să intre copiii. Trebuiau să intre pentru a învăța. În timp ce el îmi povestea, eu îl vedeam undeva într-un loc retras din spatele școlii. Câțiva soldați făcuseră un foc pe care îl alimentau cu obiecte aduse din școală. În special cărți. Meital aruncă o carte, Oren o prinde din zbor, o deschide. Era un

abecedar de limba arabă. În școală învățase puțin să citească și chiar să scrie în limba vecinilor lui. A încercat să-și aducă aminte. La întâmplare. Întâi în gând, apoi cu voce tare pentru că toți îl urmăreau curioși:

- Evreul e omul dracului! Arabul este sărac pentru că evreul i-a luat averea! Evreul este rău! Evreul trebuie ucis!

Cineva a scăpat o farfurie de tablă și toți au sărit ca la o lovitură de tun. Apoi au tăcut. Stăteau pierduți cu gândurile duse, în timp ce focul începea să se stingă. Stăteau soldații acolo unde trebuiau să fie copiii. Trebuiau să fie pentru a învăța.

IV

N-am mai scos nici o vorbă până la mașină. Oren a spart tăcerea.

- Doar n-o să crezi că două avioane se pot lovi în aer. Nici dacă vrei nu se poate. Au tras unul în altul, dar nu din ordin. Din frică, din ură, din obișnuință. Nu cred că poți scoate ceva dintr-o întâmplare ca asta. La noi presa nu a scos un cuvânt. Nimeni nu are interes să facă vâlvă cu o treabă ca asta acum, în timpul negocierilor de pace din S.U.A. O să faci și tu un mini sezon de schi la Neve Ativ și gata.

- Vreau să urc acolo.

- Vrei să ce?!?

- Vreau să urc până la avioane, am spus.

- Ești nebun! În astfel de situații armata israeliană face un cordon de baraj. Dacă pun lăbuța pe tine n-o să-ți fie prea moale. Unde mai pui că aici avocații sunt al naibii de scumpi. Ești mult mai câștigat cu mini sezonul de schi.

- Oren, eu simt că trebuie să urc.

- Ești nebun de legat. Nimeni n-a îndrăznit să urce până acum. Vremea e mult prea periculoasă pentru așa ceva. Cine crezi tu că e nebun să riște, dacă armata a lăsat chestia asta pentru când s-o putea?

- Cine are motive.

Oren a frânat brusc. A deschis portiera și a ieșit din mașină. Am rămas nemișcat. S-a urcat înapoi, a tras mașina pe dreapta, a coborât din nou și mi-a strigat:

- Ieși afară!

L-am ascultat.

- Măi, pe mine să nu mă bagi în cine știe ce rahat! Dacă lucrezi pentru cineva puteai să închiriezi o mașină. Mie doctorul mi-a interzis metale în corp.

- Oren! I-am făcut semn cu mâna. El s-a apropiat și am pornit încet, umăr la umăr, pe marginea șoselei îndepărtându-ne prudent de mașină.

- Oren! Tocmai uitasem să-ți spun: lucrez pentru Hamas.

- Du-te dracu' ! mormăi drept răspuns.

- Tu știi ce caut eu acolo sus, Lavy? Un răspuns. Un răspuns la o-ntrebare care mă urmărește de-o viață. O întrebare pe care mi-o repet zilnic, o întrebare pentru care am plecat și în S.U.A., o întrebare pentru care am venit și aici, o întrebare pentru care toată viața n-am putut să trăiesc într-un loc.

- Și crezi tu că acolo pe munte...?

- Poate! Crezi în intuiție, Lavy?

- Nu!

- Pentru un ziarist este mai importantă ca pixul.

Ne-am întors tăcuți la mașină. Oren a condus în tăcere, iar eu am dormit până la Neve Ativ.

În lipsă de hotel ne-am cazat la Kibutz Agoshrim. Se întunecase deja. Lavy era vizibil îngrijorat pentru mine. Ne-am instalat rapid, și-a luat rapid dușul, apoi s-a cufundat în lectura presei de seară. Sub nici un motiv nu a vrut să mă însoțească la cină. Kibutzul avea o foarte frumoasă și foarte goală sală de mese. Cel puțin la ora aceea o singură doamnă ocupa o masă așezată ușor lateral. M-am orientat, întâmplător, spre masa de alături. La apariția mea, cu un gest reflex, doamna a tras ușor de tivul fustei în jos încercând să mai acopere un pic din pulpele destul de expuse. Avea picioare superbe. Am continuat s-o scanez. Nu pot jura că avea un corp de miss dar decolteul destul de obraznic lăsa să se vadă doi sâni a căror amintire putea să-ți fure somnul o săptămână. Doamna avea un cap de băiețel obraznic, o guriță mică, provocatoare și o pereche de ochi... Aveau ceva de abis astral, erau inundați de o căldură liniștitoare care-ți vindecă orice durere dar te îmbolnăvesc de dragoste și de dor. Am început să-mi pregătesc în gând un mic discurs introductiv. Bine-nțeles în engleză. Tocmai ajunseseam la ultima corectură gramaticală, când lângă ea s-au așezat alte patru persoane: trei bărbați și o femeie mică, neagră și urâtă ca dracu. Alături de proaspăta mea pasiune se instalase un individ înalt, bine făcut, posesorul unei figuri plăcute, luminoase și a

unei tunsori de boxer în plină ascensiune. Privirile lor s-au întâlnit atât de armonios încât a trebuit să-mi uit de urgență discursul. În cealaltă parte s-a așezat un individ uscățiv cu o figură imobilă de jucător de poker. La instalare, doamna cu figură de băiețel obraznic i-a dojenit matern pentru întârziere. I-a dojenit în cea mai curată română posibilă. Nu m-am putut abține să nu zâmbesc. La două mii de kilometri de țară., doamna mă răsfăța cu o română încântătoare. Păcat că nu-i puteam mulțumi. Întâmplarea mi-a amintit, însă, de pățania din 1987, când, dracul m-a sfătuit să o aduc pe soră-mea la Cairo. Două săptămâni cât am ținut-o la mine a umblat năucă prin magazine repetând obsesiv: ce să-i duc lu' șefu'? Ce să-i duc lu' șefu'? În ultima zi avea avionul de întoarcere către prânz și dimineața, când magazinele au început să se deschidă încet, încet, buna mea surioară era frământată în continuare de aceeași problemă: ce să-i duc lu' șefu'? ce să-i duc lu' șefu'? Am însoțit-o pe cea mai importantă stradă din Cairo, 26 Iulie, stradă având ca nume chiar ziua națională a Egiptului. Pe ambele trotuare erau înșirate magazine de cele mai diverse feluri, cu cele mai diverse mărfuri, pentru cele mai diverse gusturi și aici, speram, chinul surorii mele va înceta. „Du-i ceva de ras”, sugeram. „Are.” „Du-i ceva după ras.” „Are.” „Du-i ceva de scris.” „Are.” Și uite-așa am străbătut noi cea mai de seamă stradă din Cairo la orele când magazinele erau abia deschise, strada era pustie iar doi nebuni se certau în limba

română: „Du-i un ceas.” „Are.” „Du-i ceva specific.” „Are.” „Du-i muzică.” „Nu ascultă.” Epuizasem ambele trotuare și biata mea surioară era la fel de chinuită ca-n prima zi: „Ce să-i duc lu' șefu' ?” „Ce să-i duc lu' șefu' ?” „Du-i ceva de-ncălțat.” „Are.” „Du-i ceva de-mbrăcat.” „Are.” „Du-i ceva de mâncat.” „Ține regim.” Atunci, exasperat, ca un adevărat coleric ce sunt, am urlat: „Femei! Du-i femei gonflabile, înțelegeți? Femei!” După urletul meu, pe strada pustie se așternu o tăcere de moarte. Un minut... un secol. Apoi, de undeva dintr-un magazin cu de toate, ieși un cap uscățiv, cu o figură inexpressivă ca jucătorii de poker. Ne cercetă atent o secundă, clătină din cap și întrebă liniștit: „Așa de dimineață, domnu, așa de dimineață?” A întrebat bine-nțeleles în cea mai curată română posibilă.

VI

Cu spatele spre mine stătea un tip înalt, ale cărei mișcări elegante, alături de statură, te obligau să-i remarci prezența. Tipul cu fața luminoasă îi spunea „domnule profesor.” Tot în limba română, bine-nțeles.

- Cum vă spuneam, domnule profesor, soția mea este cel mai de seamă orientalist din Europa de răsărit.

- Te lauzi tu! Îi taie vorba doamna cu chipul de băiețel obraznic. Mă fascinează partea asta a lumii. Îmi dau examenul de doctorat cu o lucrare despre druzi.

- Da, spune domnul profesor îngândurat. Există aici la nord de Neve Ativ un sat de druzi. Se numește Majdal Shams.

- Pentru el am venit, precizează doamna cu ochii speciali.

- Hm! Mă tem că ați venit de pomană. Trebuia să-mi scrieți întâi. Druzii sunt un neam cu totul aparte. Sunt extraordinar de cruzi și de războinici. Nu sunt deloc bucuroși de oaspeți și-n general foarte puține date despre ei scapă în afara cercului lor.

- De asta mă interesează, insistă doamna. Aș vrea ca, înainte de-ai contacta, să-mi furnizați...

- Nici eu nu știu prea multe despre ei și chiar mă tem că nu vă pot însoți până la Majdal Shams.

- Soțul meu insistă să mă însoțească, dar n-am să-i fac plăcerea. Simt că trebuie să merg singură acolo și singură voi merge.

- Admirabilă doamnă! Concluzionează domnul profesor vizibil impresionat. Am să vă-nvăț, totuși, un truc pe care-l știu de la o călăuză din Majdal Shams. Un truc fantastic pe care druzii îl folosesc pentru a-i înșela pe grăniceri, căci nimeni nu se pricepe mai bine decât ei să treacă peste graniță nevăzuți.

Eram numai memorie și urechi. Domnul profesor știa de cordonul făcut de armată și-i rezolvă frumusei doamne cu chip de băiețel obraznic această complicată problemă. Soțul era în continuare îngrijorat.

- Ar fi trebuit, totuși, să mai aștepte. Poate se-ncheie pace și atunci este mult mai ușor.

- Pace aici?!?! Se miră domnul profesor. Domnule Stoica, ura a fost plantată aici de romani, „divide et impera”, cultivată apoi de englezi, de americani și de ruși. Ura este cel mai bine hrănit animal din zonă, pentru că toți au avut nevoie de ea.

- Cred că exagerați, domnule profesor, insistă domnul cu fața luminoasă.

- Deloc! I-o taie scurt doamna. Nici Liga Arabă nu știu să fi făcut vreodată ceva pentru a rezolva problemele ivite în

conviețuirea iudeo-arabă, pentru că astfel ei reușeau să întrețină ura sărăcimii.

- Să întrețină ura?!?!

- Istoria acestui colț de lume a fost creată în așa zisa lume civilizată și modelată după interesele ei.

- Interesele cui?

- Interesele acestei părți de lume care se cheamă „lumea civilizată.”

Începea să se vadă orientalistul din doamna cu chip de băiețel obraznic.

- În 1916, nici nu se terminase războiul și prin acordul Sikes-Picot, Franța și Anglia își împărțiseră zona. În 1922 Liga Națiunilor le recunoaște oficial împărțea de parcă fratele și sora își dezbăteau succesiunea de la mama.

- Dar nu înțeleg de ce?

- Arme nu se vând decât acolo unde este război. În plus arabii au fost ținuti întotdeauna în brațe pentru petrol. Evreii au fost și ei utili. Au aprovizionat, spre exemplu, trupele britanice în campania din nordul Africii și drept răsplată englezii au refuzat să ajute statul evreu nou creat lăsându-l să ajungă aproape de faliment. Tot evreii au ajutat trupele engleze și franceze în timpul conflictului din Sinai și tot evreii, la solicitarea Statelor Unite, au salvat Iordania de la o invazie siriană.

- Situația e mult mai complicată. Economia arabă și cea israeliană se întrepătrund și numai pacea poate salva zona din punct de vedere economic. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, ambele tabere obstrucționează procesul de pace. În 1939, Cartea Albă a lui Churchill a fost cu vehemență respinsă de arabi. La Kartum, șefii statelor arabe au impus legea celor trei Nu-uri: *nu se recunoaște, nu se negociază, nu se încheie pace*. Toți cei care au încălcat această lege au fost uciși. Husein al Iordaniei a renunțat la negocierile de pace cu Israelul de teama atentatelor. Evreii au avut și ei organizațiile lor radicale, vezi Hagana, și încă au naționaliștii lor încăpățânați. De fapt în flăcările conflictului ard naționaliștii evrei și fundamentalistii arabi, dar de suflat în foc se suflă din Occident.

- O, da! Intervine doamna cu ochi astrali. Am citit ultima dumneavoastră carte. Interesantă perspectivă. Susțineți că acest conflict nu mai este unul zonal.

- Vă mulțumesc, încântătoare doamnă. Și eleganța domnului profesor se etalează din nou. Într-adevăr, conflictul s-a mondializat, cum spuneam. Și ce este mai frumos, dar mai periculos, pe de altă parte, este că domniile care suflă în foc au început să se ardă pe față. Conflictul a luat forma unei dispute între petrolul arab și finanța evreiască, iar scena este planeta.

- Mi s-a părut interesantă ideea finală, dezvoltată însă destul de puțin.

- Aveți dreptate, doamnă. Fenomenul mi se pare încă necopt sau nu l-am observat eu destul. Adevărul este, însă, că banul - topul sistemului de valori impus de americani - se întoarce acum împotriva lor.

În momentul acela, tipul cu fața imobilă de jucător de poker se uită fix la mine, afișează pe buze un zâmbet larg, neașteptat de clar pentru el și toată lumea tace.

- Fiți atenți, fiți atenți! strigă Buster Keaton extrem de amuzat, arătând către mine. Acesta e tipul cu femeile gonflabile din Cairo!

VII

Noaptea am visat că doamna care trăgea de tivul fustei în jos era îmbrăcată în costum de dansatoare flamenco și se plimba cu mine pe străzile Cordobei înainte de reconquistă. Când am vrut să m-apropii și să o prind în brațe, a apărut ca din senin Sorin Roșca-Stănescu și m-a lovit peste mâini. M-am sculat plin de ură împotriva lui.

Se luminase deja. Am sărit din pat și m-am uitat pe fereastră. Ninge și vântul răscolea zăpada ca-n poveștile de demult. Prin perdeaua de fulgi amestecați cu zăpada împrăștiată de vânt, două siluete se îndreptau către ieșirea din sat. Îmi încordez privirea mea de ziarist la maxim. După oră și siluete, nu era decât o singură variantă: domnul Stoica își conduce soția spre munte. Sar iute în izmene, mă înham la rucsac și o zbughesc după ei. Vântul ștergea urmele destul de rapid, iar vizibilitatea redusă face ca urmărirea să fie o chestiune de performanță. Mie, însă, îmi este ușor să-i urmăresc nevăzut. Puțin după ieșirea din sat, doamna orientalistă își sărută soțul și-i dă papucii. Atunci pornesc după ea, prudent, urmărind-o cu greu. Era uluitor de energică pentru o femeie și incredibil de hotărâtă. Probabil căuta la Majdal Shams un răspuns la fel de imperativ ca cel pe care eu îl căutam. Călcam exact pe urma ei dreaptă cu piciorul drept și cu piciorul stâng în

stânga urmei ei stângi. Dacă cineva ne-ar fi urmărit ar fi găsit în zăpadă urma ciudată a trei bocanci: două mărimea patruzecișidoi și unul treizecișisase în mijloc. Un animal ciudat cu trei picioare urca agale pe muntele Hermon. Furat de jocul acesta idiot, uit să-mi urmăresc partenera, așa că atunci când ridic privirea ia-o de unde nu-i. Intru în panică, iuțesc pasul și... o zăresc încercând să alerge undeva în dreapta luptând cu vântul și cu zăpada. Simt că ceva se întâmplă, consimt să-mi deconspir prezența și mă îndrept spre ea. Mă apropiu greu, privind mai mult în jos pentru că vântul îmi bătea direct în față. Femeia dispare în spatele unei stânci. Mă grăbesc s-o ajung. Aproape de stâncă rămân fără aer. Stau pe loc și ridic privirea. Un fior îmi străbate întregul corp. Cred că eram de piatră. Orientalista, doi pași înaintea mea, privea și nu voia să creadă. Stăteam paralizați în fața unei adevărate minuni ori a unei himere. Să fie oare acesta răspunsul? Să-mi fie oare dat să-l arunc în lume? Pot? O, Doamne! Oare pot înțelege? Oare pot convinge? Oare...

Să nu contați pe existența mea! E efemeră! Închis pe titireaza aceasta de lut, am o singură certitudine: aceea că exist; și o singură întrebare: dacă îmi pot permite luxul acestei certitudini.

ESTHER ȘI FATHMA

I

Când voi muri mă voi preface în fior de dragoste, voi pătrunde în sufletele celor răi, le voi topi ura crescută acolo, iar ei vor deveni buni, cinstiți și drepti.

Până atunci, totuși, dacă simțiți că vă este greu, dați ura jos din bagaje. Poate veți reuși să zburăți.

Tarif se opri pe neașteptate. Tăcut își scoase mănua și-ntinse mâna într-un gest sugestiv. Fathma ezită o secundă, apoi privi la fel de sugestiv către culme.

- Până aici! mormăi Tarif.

Druzul își primi plata și fără nici un cuvânt porni către Majdal Shams. Fathma privi din nou către culme. O teamă uriașă îi topi o clipă voința. Privi spre munte cu disperare:

- Ori tu, ori eu! șopti. Miza era enormă: FIUL EI!

II

În tinerețe Esther făcuse armata chiar în zona aceea. O cunoștea foarte bine. Mai cunoștea și obiceiurile armatei, așa că reuși să treacă fără probleme de pază. Înainta, însă, greu. Ce n-ar fi dat să aibă cu zece ani și zece kile mai puțin. O durere turbată, ca o arsură, i se instalase în plex. Încetinește pasul, apoi se oprește. Scoate din buzunarul hainei o cutiuța albă, din cutiuță o pastiluță albă și o pune sub limbă. Privește către culme. O teamă uriașă îi topește pentru o clipă voința. Privi spre munte cu disperare:

- Ori tu, ori eu! șopti. Miza era enormă: FIUL EI!

III

Fathma înainta încet, prea încet. I se părea că muntele îi crește sub ochi și se temea că nu va reuși să ajungă ori că va sosi prea târziu. Se oprește o clipă să mai respire, apoi se întoarce să vadă cât a urcat. De jos, o siluetă, o urmărea prudent. O trădase Tarif? Dar silueta nu era un soldat. Desface repede haina și scoate de la brâu un cuțit. Apoi își încordează privirea, se încordează toată. Silueta era o femeie. Brusc a-nțeles. Sus erau doi piloți, deci jos mai era o mamă. O evreică. O dușmancă. Teama se transformă în ură, încordarea creșu, mâna se încleștă pe cuțit și pieptul arăboaicei eliberă un urlet de fiară.

Esther se opri îngrozită. Nu se gândise la asta. Sus mai era un soldat, deci jos mai era o mamă. O arăboaică. Privea stupefiată cum Fathma se prăvălea către ea fluturând cuțitul. O aștepta încordată. Când a ajuns destul de aproape îi prinse brațul înarmat și-l răsuci către spate. Strânse până ce arăboaica scânci de durere. Brusc smuci brațul înapoi cu viteză fulgerătoare și se lăsă cu toată greutatea pe brațul și pieptul Fathmei. Aceasta, descumpănită, se prăbuși în zăpadă. Esther o apăsa în continuare pe brațul înarmat și pe piept. Se priveau ochi în ochi. Ochii arăboaicei sclipeau de ură, ai evreiceii de groază. Esther se apleacă ușor către urechea Fathmei și scrâșni printre dinți:

- Cum a fost atunci, cum a fost? Ai simțit la început dureri fulgerătoare în șale. Apoi ai simțit că te taie sub burtă. Durerile astea sunt din ce în ce mai mari și mai dese. Câteva ore... numai câteva ore simți cum mațele ți se umflă în pântec. Apoi începi să-l simți cum coboară.

Fathma începu să priceapă. Gândul ei zbură imediat douăzecișitri de ani înapoi. Ochii i se umplură de lacrimi și vorbi fără ură.

- Simți că numeroase pumnale ți se înfig în pântec și sunt trase în jos.

- Da, da! aprobă Esther. apoi apar durerile violente. Ai sentimentul că abdomenul tău explodează, că oasele bazinului se dislocă...

- Îți auzi pulsul bubuind în urechi, inima dă să iasă afară din piept...

- Da, da! aprobă Esther din nou. Când o contracție se termină nu ai timp să te bucuri pentru că groaza de următoarea pune stăpânire pe tine.

- Totul se dilată: corpul tău, triunghiul... aștepți cu groază fiecare nouă repriză și nu te gândești decât la suferința ta și cum să se termine mai curând.

- Da, da! iar când totul se termină te simți epuizată, simți că te scurgi în tine...

- Oh, țipătul lui... țipătul lui. Fathma izbucnește în plâns. Trupul se relaxează, mâna care ține cuțitul se descleștează de pe mâner, iar cuțitul cade-n zăpadă. Esther slăbește strânsoarea. Ridică din zăpadă cuțitul, îl cântărește o clipă, apoi proptește vârful ascuțit al lamei în beregata Fathmei.

- Când totul se sfârșește, continuă Esther, te cuprinde o oboseală vecină cu moartea. Apoi cineva îți pune copilul în brațe și atunci... atunci.. o dragoste sfântă umple trupul tău obosit ștergând toate chinurile prin care de-abia ai trecut. Cu o mișcare neașteptată Esther aruncă arma departe spre sat.

- O dragoste sfântă, o dragoste sfântă, repetă Fathma răsufând ușurată.

- N-ai vrea ca-n locul urii care ne dezbină, să luăm cu noi această dragoste sfântă? Tu dragostea pentru fiul tău, eu dragostea pentru fiul meu. Poate ne va fi mai ușor.

IV

Arăboaica mergea un pas în urma Estherei. Ochii ei, încărcăți de ură pendulau între evreică și drum. Urcușul devenise o pândă. Esther îi simțea încordarea și ura. O neliniște fără margini se instalează în sufletul ei. Pășea atentă la fiecare sunet, la fiecare mișcare. Urcușul era un calvar. Se opri. Întoarse ochii spre ochii clocotind ai Fathmei. O secundă îi înfruntă fără nici o urmă de teamă. Avu tăria să zâmbească ușor. Se aplecă, luă zăpadă în palme și meșterii un bulgăre mărișor. Îl aruncă spre culme cât putu de departe. Ajuns pe zăpada proaspăt căzută bulgărul ezită o secundă, apoi începu să se rostogolească spre sat. Rostogolindu-se lua cu el și zăpadă crescând în timp ce se îndrepta către poale. În dreptul celor două femei era deja impunător ca volum. Femeile îl urmăreau cu privirea, iar bulgărele cobora din ce în ce mai rapid, din ce în ce mai mare. Curând, însă, distracția se sfârși. Nefericita jucărie de zăpadă lovi în plin trunchiul unui copac împrăștiindu-se în nenumărate bucăți. Părea că explodase. Esther și Fathma rămaseră o secundă înmărmurite, ca și cum explozia de zăpadă le-ar fi afectat într-un fel. Apoi evreica rosti sentențios:

- Aceasta este ura voastră și sfârșitul ei!

Văzute de sus cele două femei ofereau o imagine cel puțin ciudată. Nu mergeau nici împreună nici separat. Esther mergea în dreapta, puțin în față, privind înainte dar cu atenția încordată spre arăboaică. Fathma o secondă în stânga, puțin în spate, cu privirea pendulând între Esther și drum. Brusc amândouă își concentrează privirea în față. O stâncă asemenea unui zid le stătea în drum. Figurile lor, diferite ca expresie până atunci, afixau o simțire comună: descumpănirea. Nu! zidul nu putea fi ocolit. Trebuia trecut. Esther, fără să mai privească în spate, încercă o escaladare. Stânca rece și udă, aproape netedă și fix la nouăzeci de grade, era de neînvinș. Lovi furioasă cu piciorul în piatră. Fathma, în spate, studiasse atent zidul. Ochii ei se descărcaseră de ură. Privirea arăboaicei se agăță vicleană de partea stângă a stâncii, unde câteva pietre ieșite puțin în afară puteau fi folosite ca trepte. Apoi privirea se îndreptă către Esther, plină de dispreț, de această dată. Se îndreptă spre stâncă și puse piciorul pe „treapta” de jos. Ținea. Cu degetele înfipite în stâncă se ridică puțin și puse celălalt picior pe a doua „treaptă”. O căută „pipăind” cu piciorul pe cea de a treia, dar când să-și fixeze bocancul pe ea, cea de a doua „treaptă” cedă și Fathma se prăbuși în zăpadă țipând. Se ridică mormăind ceva nedeslușit. În ochii ei se citi furia o secundă, apoi resemnarea.

Esther o aștepta cuminte trei, patru metri în spate. Când Fathma își realizează neputința, evreica se îndreaptă către mijlocul stâncii fără nici un cuvânt, lipindu-se cu umărul stâng de perete, se așează întâi în genunchi, apoi se aplecă în față sprijinindu-se bine pe palme. Arăboaica nu știa ce să creadă. Precis era o capcană, un vicleșug. Aștepta privind suspicioasă, dar își aduse aminte că fiul ei nu putea să aștepte. Fie ce-o fi! Se apropie precaută, puse piciorul pe spinarea evreiceii și se săltă voinicește. Întinse mâinile către cer și cu puțin efort se prinse cu degetele de marginea de sus a peretelui. În timp ce ea trăgea disperată, Esther se ridică încet. Peste un singur minut arăboaica era în picioare deasupra obstacolului care se vroia invincibil. Evreica aștepta în picioare sub stânca învinsă. Fathma îi zâmbi cu dispreț răsucindu-se pe călcâie. Făcu un singur pas, privi spre culme și se opri ca lovită de trăsnet. La două sute de metri distanță același obstacol. Parcă ceva mai înalt. Se întoarce, se culcă pe burtă și-ntinde mâinile evreiceii care aștepta liniștită. Esther întinse mâinile către ea, dar numai degetele lor se puteau prinde unele de altele. Pentru ca Esther să rămână cu fața spre stâncă au ales o priză ciudată. Își fixară degetele alternativ: un deget al Fathmei - un deget al Estherei; un deget al Fathmei - un deget al Estherei; un deget al Fathmei - un deget al Estherei; un deget al Fathmei - un deget al Estherei și strânsură cât putură de tare. Apoi arăboaica trase cu putere în sus,

evreica ajutându-se cum putea de picioare. Amândouă simțiseră aceeași durere fantastică între degetul inelar și degetele vecine. Priviră în aceeași secundă. Inelele! Două inele de aur, unul cu semilună, celălalt cu steaua lui David strânse unul în altul. Un sentiment ciudat le cuprinse pe cele două femei. Arăboaica smuci instinctiv cu o forță neobișnuită. Evreica era acum, din nou alături de ea. Priveau cu disperare spre munte. „Ori tu, ori eu!” gândea fiecare și pentru fiecare miza era enormă: FIUL EI!

Pășiră înainte ca la semnal, umăr la umăr, dar arăboaica ajunse prima la obstacolul următor. Se lipi cu umărul drept de stâncă, se așeză întâi în genunchi, apoi se aplecă în față sprijinindu-se bine pe palme. După un singur minut amândouă erau în picioare deasupra.

VI

Acum, văzute de sus, cele două femei păreau a fi împreună. Urcau alături o pantă din ce în ce mai abruptă. Esther se opri un minut. O panică nedeslușită o cuprinse subit. Corpul era inundat de o transpirație rece și o greață cumplită o făcea să creadă că în următoarea secundă își va vărsa măruntaiele în zăpadă. Respiră adânc de câteva ori, strânse din dinți și porni mai departe. Panta devenea din ce în ce mai abruptă așa că cele două femei trebuiau acum să-și folosească mâinile ca să urce. Esther se opri din nou, sendreptă de șale privind cu amărăciune în urmă. Satul era departe. Fathma privi și ea înapoi. Priviră urmele lor în zăpadă.

- Sunt identice, remarcă arăboaică.

Vântul și ninsoarea le acoperea destul de rapid.

- Și la fel de efemere ca noi, filozofă Esther.

VII

Creasta era din ce în ce mai aproape. Femeile sperau că odată ajunse acolo să poată vedea cele două avioane ori, poate, un semn care să le ducă la ele.

- De sus, gândi cu voce tare Esther, sper să putem vedea departe în vale...

- Tot pământul furat de voi, scrâșni arăboaica și brusc mintea i se întunecă, iar sufletul se umplu de ură.

Esther încercă inutil s-o împace.

- Este pământul lui Dumnezeu. Gâfâitul din ce în ce mai grăbit îi îneca ultimele silabe. Oricum Fathma n-o auzea. În urechi, între două rafale de vânt, îi tunau cuvinte auzite demult, auzite des: Evreul e omul dracului! Arabul este sărac pentru că evreul i-a luat averea! Evreul este rău! Evreul trebuie ucis!

Se opri și privi încordată în jur. În dreapta lor începea o vale pe fundul căreia, vara, un mic pârâu fugea către Iordan. Valea putea fi trecută peste un mic podeț din sfoară și lemn.

- Tarif spunea că a văzut avionul vostru căzând în fundul acestei văi. Poți verifica de pe pod.

Vântul legăna podul destul de tare pentru ca un om neantrenat să se poată ține pe el. Esther privi cu spaimă. Patru sfori, două sus, două jos. Pe sforile de jos erau prinse destul de

primitiv scânduri formând o podea zburătoare. Sforile de sus păreau a fi balustrade.

- Încerc să trag de sforile de sus ca să le țin întinse cât ești pe pod.

Esther privi neîncrezătoare spre pod, privi neîncrezătoare spre Fathma.

- Cum vrei! se prefăcu aceasta că cedează.

- Și dacă este adevărat? își spuse Esther în gând. Dacă fiul ei e acolo, în fundul văii și are nevoie de ea?

Coborî către pod. Fathma pășea atentă în urma ei. Când Esther se aventură pe scândurile pline de gheață strângând în pumni sforile de sus, ea prinse bine capetele sforilor balustradă și trase cu putere, astfel că forța vântului era cu mult atenuată. Greutatea Estherei făcea și ea ca legănatul să fie perfect suportabil. Pășea cu grijă privind când spre locul pe care urma să calce, când fundul văii în care spera să vadă avionul. Nu apucă să ajungă la jumătate. Podul smuci brusc și se înclină puternic spre dreapta. Esther se prăbuși în gol, dar spre norocul ei rămase prinsă de balustrada stângă. Acum atârna ca o rufă deasupra văii legănându-se odată cu jucăria de sfoară. Un râs diabolic răsună mai puternic decât zgomotul vântului peste vale. Fathma flutura o brichetă aprinsă. Încercase, probabil, să aprindă cu ea balustrada

din dreapta. Aceasta fiind, însă, plină de gheață nu s-a aprins, dar a cedat în locul în care flacăra brichetei o mângâiase.

Esther se legăna inertă deasupra văii în timp ce Fathma râzând se retrăgea încet, neputând să își ridice ochii de pe isprava ei. Făcea pași mici înapoi savurându-și isprava.

Cum drumul mergea pe o creastă îngustă, cel de-al șaselea pas era deja în cealaltă vale. Fathma se prăbuși țipând, dislocând în cădere mari cantități de zăpadă. Creanga unui arbust eliberată de greutatea zăpezii zvâcni ca un arc și o lovi peste față. Zbieră speriată, dar, cu un reflex uimitor prinse creanga ce o lovise. Atârna spânzurată pe cealaltă parte a șeii cu râsul înghețat pe figură. Fața îi sângera de la vergeaua primită cadou din partea naturii. Îi trebuiră minute bune să își revină din șoc. Apoi, îndârjită, își înfipse bocanci adânc în zăpadă, trase cu forță de creanga salvatoare și bâjbâind prin zăpadă în căutarea altor crengi începu să se tragă spre drum. Când ochii ei depășiră marginea văii simții că leșină. O cunoscută pereche de bocanci o așteptau liniștiți. Își înălță privirea cu teamă. Esther o privea liniștită, cu-n mic reproș în ochi, de parcă întârziase la întâlnire.

- Mare noroc ai avut! Fură cuvintele ei de întâmpinare, iar Fathma răspunse gâfâind de efort:

- Nici tu nu stai mai prost la capitolul acesta. Cu siguranță suntem călăuzite tu de Itzac, iar eu de Ismail.

Esther zâmbi amar și, ca de obicei, concluzionă:

- Sau, poate, amândouă de Avraam.

VIII

Probabil că Avraam își făcea datoria, pentru că, aproape de creastă vântul în loc să se-nțețească se domolea, ninsoarea aproape a stat, iar soarele încerca să zâmbească timid.

IX

Un fir subțire de fum ieșea din spatele crestei. Cele două femei uitară dintr-o dată de oboseală. La numai câteva zeci de metri, zdrobite de stâncă, cele două avioane, arse în parte, spărgeau imaculatul câmp de nea. Mult mai jos, la peste două sute de metri, o pată mare, colorată, rupea, din nou, monotonia zăpezii. Ceea ce a urmat a fost mai mult o prăbușire decât o fugă. Un urlat de fiară sfâșie tăcerea dintre două rafale de vânt. Cu un salt de panteră, Fathma se prăbuși peste cadavrul fiului ei.

- Doamne! spune-mi că nu este adevărat! Nu este adevărat! Nu-i așa? O... Doamne! dă-mi înapoi copilul, dă-mi-l înapoi! Tu l-ai purtat în pântec ori eu? Tu l-ai hrănit la sân, ori eu? Tu l-ai vegheat nopțile lungi de boală? Tu l-ai purtat de mână la primii pași? Tu ori eu? Iartă-mă Doamne! Iartă-mă! Tu dai viața și Tu o iei după cum judeci Tu, iar judecata pe care Tu o faci e-ntotdeauna dreaptă. Iartă-mă! L-ai luat la tine așa cum iei Tu eroii. O! dulcele meu copil. tu ai... O! dulcele meu copil Huriile te vor ține în brațe o mie de ani. O, Doamne! bucură-mi pruncul cu trupul de șofran, mosc, ambră și tămâie al sfintelor hurii, dă-i toată fericirea pe care-o dai eroilor ce s-au jertfit pentru Tine, pentru Islam, O, Doamne! du-l să se odihnească pe cele șaptezeci de planșe de rubine acoperite cu șaptezeci de saltele, cu șaptezeci de sclave fiecare, gata cu toate

la porunca Huriilor lui. O, dulcele meu copil! Iartă-mă Doamne că te-am strigat cu durerea mea, iartă-mă pentru vorba mea negândită. Dacă Tu l-ai luat lângă Tine, așa era drept, dar ia-mă și pe mine să fiu alături de el. Nu ne despărți, Doamne. Lasă-mă lângă el! Ia-mă lângă el! Ține-mă lângă el!

Ridică ochii spre cer și întâlnește chipul Estherei. O măsură cu privirea încărcată de ură. Esther stătea nemișcată cu pumnii strânși, maxilarele încleștate și obrajii scăldați în lacrimi.

- Tu de ce plângi? Ce-ți pasă ție? Fiul tău este acolo unde se vede parașuta aceea. Du-te la el, du-te la el! du-te și plângi la el!

Esther stătea nemișcată. Încerca disperată să tragă aer pe nas. Își prinse gâtul cu mâna dreaptă, apoi se prăbuși inertă cu fața în zăpadă și mâna stângă peste pieptul pilotului arab.

Fathma se ridică furioasă.

- Ia mâna de pe el! O apucă de haină și o întoarse cu fața în sus. Privirea fixă a evreicei o-nspăimântă.

- Ia mâna de pe el, năpârcă! repetă. Apoi rămase mută privind stupefiată când la Esther, când la fiul ei, când la Esther, când la fiul ei, când la Esther, când la fiul ei...

Un rictus, ca un zâmbet ratat i se înfipse pe chip.

- Ai greșit, Doamne! Ruga mea era alta... Iartă-mă, Doamne! Tu nu greșești niciodată. Prinse puternic haina Estherei și o

întoarse din nou cu fața în zăpadă. Inertă, mâna stângă a evreiceii revenii acolo unde căzuse întâi. Pe pieptul pilotului arab.

Fathma pășea încet. Stoluri de gânduri îi survolau mintea, furtună de simțăminte îi frământa sufletul, trupul era copleșit. Ultimii metri îi păreau nesfârșiți. O parașută uriașă zăcea pe zăpadă. Privea uimită în jur. Brusca, mătasea parașutei se plie în colțul din dreapta. Un ofițer evreu își ridică bustul din zăpadă și-ntinse arma către Fathma, care surprinsă, scoase un țipăt scurt și sări înapoi. Arăboaica stătu apoi liniștită de parcă arma îndreptată spre ea era o jucărie nevinovată. Ochii pilotului evreu o priveau scânteind de ură. Ochii arăboaicei, umezi și roșii de plâns, aveau privirea liniștită și înțeleaptă.

- Mie mi-a vorbit Dumnezeu! Tăcu. Degetul evreului apăsa încet pe trăgaci.

- Ți-s ochii plini de ură copile. Mie Dumnezeu mi-a vorbit. Mama ta și copilul meu sunt morți acolo sus la avioane. Vrei tu să-mi faci un bine să mă împuști? Ești palid, ești slăbit. Curând ai să mori și tu. Ce fețe lungi vor face tovarășii tăi când vor găsi copilul meu mort cu mama ta împreună și puțin mai departe, un soldat evreu mort lângă o mamă arabă. Hai, descarcă-ți ura copile! Știi ce mi-a spus Dumnezeu? „Aceasta este ura voastră și sfârșitul ei.” Revăzu bulgărele de zăpadă lovind copacul, revăzu stânca zid, podul de sfori.

- Avraam să ne lumineze pe amândoi! Deschise haina la piept și printr-un gest fără echivoc îl invită să tragă.

- Hai! mama ta este puțin mai sus cu copilul meu.

Soldatul o privi uluit. Privi apoi către picioarele lui. Tibia ruptă a piciorului drept îi sfâșiase pantalonul și îl pătase cu sânge. Privi în ochii Fathmei, privi spre picior, privi din nou arăboaica în ochi de parcă ea era vinovată pentru osul lui rupt. Degetul îi tremură pe trăgaci. Fathma trăgea de marginile hainei împingându-și pieptul în față:

- Hai! mama ta este puțin mai sus cu copilul meu.

XI

Stau pe loc și ridic privirea. Un fior îmi străbate întregul corp. Cred că eram de piatră. Orientalista, doi pași înaintea mea, privea și nu voia să creadă. Stăteam paralizați în fața unei adevărate minuni ori a unei adevărate himere. Să fie oare acesta răspunsul? Să-mi fie oare dat să-l arunc în lume? Pot? O, Doamne! Oare pot înțelege? Oare pot convinge? Oare...

La mai puțin de un kilometru de Neve Ativ o arăboaică înhămată la parașută încerca să aducă în sat un israelian rănit întins pe mătasea colorată ca pe un pat. Soldatul era aproape inconștient, iar arăboica epuizată se târa către sat cărând soldatul și pușca lui care nu mai folosea la nimic.

Orientalista și-a revenit prima din șoc. S-a repezit la soldat scoțându-și paltonul în fugă. Când s-a convins că trăiește l-a învelit în propria haină apoi m-a invitat prin semne să mă înham în locul arăboaicei la parașută.

Dar eu aveam altă treabă. O luasem în brațe pe Fathma, care, epuizată, după ce mă studie o secundă cu o privire de mamă disperată îmi spuse:

- Mie, Dumnezeu mi-a vorbit. Și cu ultimele puteri, într-o franceză superbă, mi-a spus povestea ei și a Estherei, ca povestea

a două mame desperate urcând un munte care nu se termină niciodată: Războiul!

Când am văzut urcând dinspre sat soldații israelieni cu armele îndreptate spre noi, am zâmbit amar. Fathma avea cu siguranță multe să-mi spună, dar se grăbi să-și încheie povestea.

- Ține minte, străine, ce scrie în Coran: „Inima nu dezmente ceea ce a văzut căci nu ochii sunt orbi... și arătând către soldații care urcau... ci inimile din piepturile lor sunt oarbe.”

Am strâns-o în brațe și am urlat:

- Vrei un tratat de pace, domnule Clinton? Te caci pe el! A doua zi e hârtie de șters la cur. Ce faci cu ura care colcăie aici, domnule Clinton? Aici ori aiurea. Ce faci cu școlile care o cultivă? Ce faci cu vânzătorii de arme care o speculează? Ce faci cu oamenii politici care-o administrează pentru un interes ori altul? Vă pierdeți vremea, domnule Clinton! Am colindat toată lumea văzând cu inima, căci inima din pieptul meu nu e oarbă așa cum este a ta, a tuturor politicianilor ipocriți, a tuturor negustorilor de arme lacomi, lipsiți de scrupule și fără urmă de sentiment. Când voi muri mă voi preface în fior de dragoste, voi pătrunde în sufletele celor răi, le voi topi ura crescută acolo, iar ei vor deveni buni, cinstiți și drepecți. Până atunci, totuși, dacă simțiți că vă este greu, dați ura jos din bagaje. Poate veți reuși să zburați.

SORIN IS SMART TOO

I

Vârtej de foc, vârtej de foc printre coloane înalte de piatră, zbor nebun în ritm de chitară flamenco, disperare, castaniete și dragoste.

Mă obsedează și astăzi arcadele, alb-roșu, alb-roșu, alb-roșu ce se deschid halucinant una după alta, plecând din coloanele care le susțin, așa cum pleacă frunzele palmierilor din tulpină, pentru că musulmanii își închipuie raiul plin cu palmieri.

Simt și astăzi pe buze sărutul micuței dansatoare flamenco. Sărutul ei plin de disperare și dragoste. Mi-o amintesc jumătate copil, jumătate femeie, gata să explodeze și să arunce în Univers atâta dragoste cât ar putea să populeze întreaga planetă.

O revăd bosumflată prin Marea Moschee. Îmi strânge mâna cu mâna ei mică de catifea și îmi repetă povestea pentru a mia oară: aici a fost întâi o mică biserică, Santo Vicente. Din cărămida ei, Abd el Rahman I a început construcția moscheii. Trei generații au lucrat la ea. E o bijuterie pe patruzeci și șapte de mii de metri pătrați. Pe marginea ei sunt capete creștine. Ieșeau musulmanii din moschee, intrau creștinii la rugăciune și invers. Coloanele acestea alb-roșu, alb-roșu au păzit cu aceeași pioșenie pașii musulmanilor și

creștinilor deopotrivă. Trei străzi mai jos este o sinagogă micuță. Pe un perete stau Menora, Maghen David-ul și alte însemne religioase ebraice, pe celălalt perete este o cruce imensă. Ieșeau evreii din rugăciune, intrau creștinii și invers.

În Cordoba, în jurul anului o mie, trăiau în cea mai bună pace creștini, evrei și musulmani. În cea mai bună pace. De ce atunci era posibil și astăzi nu? Chiar! De ce atunci era posibil și astăzi nu? Umblu de-o viață cu întrebarea asta în cap. De-o viață încerc să găsesc un răspuns.

Orientalista zâmbea. Eram de patru ore închiși împreună și patru ore îi torturasem urechile cu Cordoba și cu Carmen.

- Dar cine ți-a spus că doar la Cordoba s-a întâmplat așa? În prima mie de ani din epoca noastră evreii și arabii au trăit excelent împreună. Monoteismul iudaic a fost inițial admirat de arabi. Între cinci sute și șapte sute era noastră, când imperiile Babilonian și Sassarid erau încleștate într-o luptă nebună, evreii au emigrat masiv în Arabia, au ajutat la întemeierea unor orașe noi, iar între șapte sute și o mie era noastră, au trăit în Arabia epoca de aur a iudaismului într-o vreme de mare toleranță religioasă. Evreii au ajuns atunci în funcții foarte importante în stat și au îmbogățit cultura arabă cu valoroase traduceri din scriitori greci.

- De ce atunci era posibil și astăzi nu?

Orientalista a râs.

- Ghici!

Apoi a devenit brusc serioasă.

- În zona asta este, indiscutabil, centrul spiritual al planetei.

Dacă aici e război, război e peste tot. Dacă aici e pace, peste tot este pace. Chestia asta mă atrage aici.

II

- Ei bine, eu mă simt cetățean al acestei planete și vreau să mă bucur de mozaicul ei cultural. Cine, ori ce, poate să dea cuiva dreptul de a-l distruge? În numele cui, ori a ce, poate cineva să îmi oripileze conștiința cu monstruoziități de neimaginat? Pentru care motiv își poate cineva permite să distrugă opera lumii în care trăiesc?

Sorin mă privea ca pe o ființă aterizată din Cosmos.

Venise în Israel pentru a mă aduce acasă și eram ferm convins că primul lucru pe care mi-l va spune este că sunt concediat începând cu anul trecut.

- Bă, zăpăciture! Eu am o singură treabă. Să fac un ziar care se citește. Adică unul care se vinde. Pot să-l fac și cu cetățeni ai acestei planete și cu extraterestrii dacă nu sunt complet idioți.

A tăcut privindu-mă încruntat.

„Acum urmează chestia cu pusul pe liber”, gândeam.

Sorin a continuat, însă, neașteptat de cald, aproape patern.

- Bă, zăpăciture! Eu în Africa nu mai vin după tine!

M-a împins într-o cafenea. Avea maxilarele încleștate și mă privea încruntat. Era clar că voia să îmi spună ceva pentru care nu găsește cuvinte.

- Ce dată suntem azi?

- Nu mai știu, am răspuns.
- Șaisprezece ianuarie douămii.
- Era noastră, încerc să glumesc.
- Știi ce informație am avut ieri pe monitoare?

Tac.

Sorin insistă.

- Știi?
- În celulă nu am avut monitor.

- Pe paisprezece ianuarie Israelul a comandat cincizeci de avioane de luptă F-16 la constructorul american Lockheed Martin. Știi pentru cât mărunțiș?

- Nu!
- Două miliarde și jumătate de dolari SUA, baby!

Am înghițit în sec și-am încercat să calculez câte cafele am fi putut bea noi doi din banii aceștia. Sorin împinse liniștit cana goală către marginea mesei concluzionând:

- Așa că asta a fost ultima dată când am mai venit să te iau.

A trebuit să recunosc umil că sunt un idiot. A trebuit să jur că am s-o uit pe Carmen cu întrebările ei stupide. A trebuit să jur că tot talentul meu va funcționa în slujba cifrei noastre de afaceri. Și eram decis să-mi respect jurământul. În cinstea acestei victorii ne-am mai întors pentru o zi de schi la Neve Ativ.

Vântul stătuse, ninsoarea încetase, pe cer soarele afișa un zâmbet cald, un zâmbet prietenos.

În centrul sătucului, pe botul unei mașini militare, un soldat cânta la chitară. Era un cântec plin de candoare. Apoi vocea caldă a aceluia băiat ne-a monopolizat auzul pentru un timp. Cânta în engleză.

- Vino iubito, mama natura ne-a dăruit un palat pe Hermon !

Vino iubito pe covoare de flori

în susurul Iordanului sfânt

ca o muzică fermecată

să ne prindem într-un dans,

într-un vis,

până ce patul armei va prinde rod de flori cu miros de rai

Vino iubito !

mama natura ne-a dăruit un palat pe Hermon.

Cântecul m-a furat.

- Fir-ar să fie!

Vârtej de foc, vârtej de foc printre coloane înalte de piatră, zbor nebun în ritm de chitară flamenco, disperare, castaniete și dragoste.